

Innspill fra Landslaget for lokal- og privatarkiv, samarbeidsmøte om eForvaltning og arkivdanning på Riksarkivet 2. mai 2013

Landslaget for lokal- og privatarkiv (LLP) er en medlemsorganisasjon for institusjoner og enkeltpersoner, som arbeider med vern og formidling av kommune- og privatarkiv. For store deler av LLP sine medlemmer er eForvaltning og arkivdanning et av kjerneområdene for virksomheten. LLP ser behovet for en nasjonal strategi for hele arkivløpet, fra danning til depot, gjerne en «informasjonsforvaltningsstrategi». Ideelt sett burde denne gjelde for hele arkivfeltet, inkludert privatarkiv.

Overordnet er det viktig å tenke på arkivdanning og eForvaltning også i forhold til *privatarkiv*. For å bevare privatarkiv som blir skapt i dag, må det settes inn tiltak allerede i arkivdanningen i museer, organisasjoner og bedrifter, slik at elektronisk skapte privatarkiv kan bevares for ettertiden. 20 år fram i tid er alle-eposter og møtereferat fra idrettslaget eller bedriften kanskje slettet, eller informasjonen er utilgjengelig på gammel maskinvare.

Utfordringer for det kommunale miljøet:

Kommuner som ikke har eget byarkiv eller er tilknyttet interkommunale ordninger mest sårbare i forhold til både bevaring av elektroniske arkiv og når det gjelder kunnskap om arkivdanning.

Samtlige har en utfordring når det kommer til *dokumentfangst*, da saksbehandling utenfor sak-/arkivsystem og utenfor Noark generelt er problematisk. Dette gjelder både i forhold til journalføring, tilgjengelighet og bevaring for ettertiden. At disse ikke blir tilgjengelig for offentlig innsyn er framfor alt et problem for demokratiet og prinsippet om åpenhet.

LLP har i sin høringsuttalelse til arkivmeldingen meldt at vi synes det er positivt at arkivmeldingen tar til orde for at private leverandører av tjenester til det offentlige for fremtiden skal følge arkivlov og arkivforskrift. Bevaring av materiale fra disse leverandørene må sikres gjennom arkivlovgivningen. Som en konsekvens av dette må også de private leverandørene bruke godkjente systemer (Noark) og at de må følge samme krav som det offentlige, også når det gjelder avlevering av elektroniske arkiver. Dette gjelder for alle forvaltningsområder (barnehager, skoler, pleie- og omsorg), og vil i tillegg også kunne omfatte rekrutteringsfirma eller entreprenører til prosjektering og bygging av offentlige bygg m.m.

Bedre bestillerkompetanse på Noark-5 hos kommuner og i arkivfagmiljøet i KAI vil kunne sikre innkjøp og korrekt bruk og bevaring av dokumentasjon gjennom Noark-5 system. Kompetanseoverføring og kompetanseutvikling er nødvendig, gjerne i samspill med det øvrige arkivmiljøet.

Når det gjelder *eForvaltning*, er det ulike innrapporteringer som kommunene utfører som er pålagt av staten. For eksempel gjelder dette NIR–innrapportering om flyktninger, Husbanken og Innovasjon Norge. I mange tilfeller sendes informasjonen via eller fra kommunene, og blir godkjent og

saksbehandlet, for så å sendes videre elektronisk til statlig instans, ofte gjennom et system utviklet for dette formålet. Her bør journalføring og eventuell bevaring av informasjon være avklart på forhånd og bli kommunisert ut til kommunene. Arkivfaglig vurdering med hensyn til journalføring og bevaring bør inn i forkant av nye e-løsninger for innbyggere, kommuner og stat. Det er naturlig at staten sørger for bevaring og trolig også evt. journalføring, i de tilfellene der staten er mottakere av informasjonen.

I noen tilfeller har i kommunal sektor opplevd at teknologien har vært på «vår side», og har bidratt til at saksbehandling og dokumentasjonsforvaltning har måttet tilpasse seg en Noark-løsning. Et eksempel som vi kjenner fra Bergen kommune, er «SvarUt»-løsningen. Dette er en automatisert tjeneste som sender ut svarbrev for kommunen etter at saksbehandlingen er ferdig utført, og den krever en Noark-løsning. Fagsystemer og nettbaserte skjemaer har blitt integrert med Noark for å kunne tilpasse seg «SvarUt». Løsningen er tidsbesparende for saksbehandlerne og virksomhetene, og for byarkivet oppleves det som en «vinn vinn-situasjon».

DIAS-prosjektet

Av gode og positive tiltak vil LLP trekke frem DIAS-prosjektet, som har vært et godt og nyttig samarbeidsprosjekt mellom arkiverket og det kommunale arkivmiljøet. I dette prosjektet har det kommunale og det statlige fagmiljøet tilført hverandre ideer og kunnskap. LLP har også kunnet bidra med økonomiske midler fra et beslektet LLP-prosjekt, i og med at 365.000 kr ble overført fra LLP til DIAS-prosjektet i 2011.